

ALBUM AMICORUM VAN ELISABETH BUYCK, 17de eeuw

Wapenbeschrijvingen: **Anton C. Zeven**, Wassenaar

www.antonzeven.nl

anton.zeven@hetnet.nl

Het album amicorum van Elisabeth Buyck bevindt zich in de collectie Manuscript de Gallica, Bibliothèque nationale de France. Parijs. De BnF heeft het in 2017 op internet gezet.

Wapen Buyck, boven vergeeld met AINSY DIEV PLAIST (als het God behaagt), en beneden met ELIZAB. BUYCKEN

Wapen: ruitvormig schild, doorsneden blauw en rood, over alles heen een leeuw van het een in het ander (met zilveren tong)

binnenzijde

De schrijver De Bont (1) heeft het album bij een Nederlandse antiquair ingezien en in 1882 de wapensbeschreven en delen van de tekst gecopiëerd. Omdat het album niet meer bij een

verwant, maar te koop is, noemt De Bont dit *een treurig lot*. Later duikt het album in Frankrijk op. Het antiquariaat zal het album aan de verzamelaar August Lesouëf (1829-1906) of aan zijn dochter Smith-Lesouëf hebben verkocht. Deze laatste was zelf ook, net als haar vader, verzamelaarster van het geschreven en gedrukte woord. Na haar overlijden schenken in 1913 haar dochters Madeleine en Jeanne Smith de collectie van hun grootvader/moeder aan de Franse staat, waarna het album als “Smith-Lesouëf 85” in de Bibliothèque nationale de France opgenomen is. Vanaf 2017 is het in album gedigitaliseerd raadpleegbaar (2).

Toen in 1894 De Bont zijn aantekeningen tot zijn artikel verwerkte, kon hij klaarblijkelijk enige woorden of afkortingen niet goed meer lezen of interpreteren. Zo las hij de familienaam Bam als Bas. En vermeldt hij dat onder het wapen met de drie krabben de naam J. Spaen staat. Maar deze naam is aldaar niet te vinden. Waarschijnlijk was toen het album niet meer bij het antiquariaat aanwezig, anders had hij zeker zijn 1882-aantekeningen gecontroleerd.

Tot slot: op blz 57 staat een luitspelende zwarte man afgebeeld. Deze afbeelding was en is aanleiding voor een uitgebreide discussie op internet.

Noten

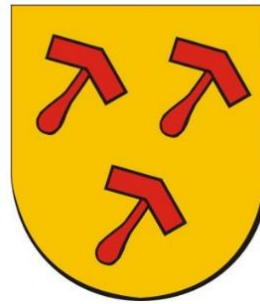
(1) Bernard J.M. de Bont. 1902. **Buycken, Elisabeth Sijbrantsz: Album Amicorum** blz 108-116 in *Genealogische en biographische mededeelingen over de voorouders en afstammelingen van Joost Sijbrantsz, ridder, schepen, raad en burgemeester van Amsterdam van 1532 tot 1578*. Amsterdam, van Langhuysen, Amsterdam, VI + 148 blz. Het boekje is een nadruk van het in *De Navorscher* 44 (1894): 648-657 verschenen artikel *Het album amicorum van Elisabeth Buyck*.

Zie voor copieën van het bovengenoemde artikel de laatste blzz van deze website.

(2) Noot: omdat het album enkele ongepagineerde bladzijden heeft, heeft de Bibliothèque gekozen voor een nummering van de bladzijde. De Bont had gekozen voor NP = Niet gePagineerd.

In 2017 verscheen ook de dissertatie “*De mug en de kaars. Vriendenboekjes van adellijke vrouwen 1575-1641*” van Sophie Reinders (2017, Van Tilt, Nijmegen, 527 p). Misschien dat zij het daardoor niet behandelt. Of werd het buiten beschouwing gelaten, omdat Elisabeth Buyck niet van adel was.

Blz 24 Fol ongepagineerd

Van der Borch
CBG HDATNL024594
In goud drie rode schuinlinks geplaatste klophamers (2-1).

Catryn van der Borch, ov. en begr. Amsterdam, Nieuwe Kerk 1633

ACZ: in zilver bezaaid met hermelijnstaartjes, waaroverheen drie rode mogelijk roskammen. Volgens De Bont lijken ze op paddestoelen. In de coll. van het CBG beschreven als klophamers (zie hierboven).

Blz 27 fol 17r

De vlaggen
zijn mij
onbekend.

Blz 29 fol 12r

Paris springt in zee. Volgens De Bont: gezicht op Amsterdam en mogelijk het IJ. De vlag van het schip is mij onbekend

blz 32 fol 13

Bam: tegengedwarsbalkt in vier stukken van zwart en goud. Schildhoudster: een vrouw in 16de eeuwse kostuum. Spreuk: RIEN SANS PAIN

De Bont noteerde de familienaam als Bas. Het wapen van een Bas komt op blz 76 fol 32v voor.

Blz 40 fol ongepagineerd

Beatrix Pieck

Gevierendeeld, 1 en 4. in zilver een rood kruis (Pieck), 2 en 3. in zilver drie rode kronen (2-1) (De Coninck). Schildhoudster: een vrouw.

Spreuk Honneur pour Bien.

Alliantiewapen: Pieck (haar man) en de Coninck

De Bont: *het monogram van den teekenaar is I.K.Q of O (dooreengeslingerd). Onder de teekening.*

De Bont: Beatrix was een dochter van Saris (Alexander) de Coninck en Anna Occo. Haar wapen was: in zilver drie rode kronen. Zij was getrouwd met Walraven Pieck, heer van Wolfswaard met wapen. Op blz 17 schreef zij een frans versje met de ondertekening Beatrix Pieck, 10 novembris.

Blz 44 fol 18v

Een alliantiewapen:

Man: in groen een zilveren dwarsbalk, beladen met drie groene klaverbladen; in het schildhoofd een gouden barensteel met drie hangers.

Vrouw: gevierendeeld, 1 en 4. als man zonder barensteel, 2 en 3. in zilver een eenkoppige gouden adelaar, roodgesnaveld en -gepoot (van Oostrum)

Helmteken: een antieke vlucht als het rechter schild. Dekkleden: groen en zilver.

Wapens van een echtpaar ? en een Van Oostrum.

De vrouw Van Oostrum (adelaar) stamt af van een wettige vader (geen barensteel), en is getrouwd met een bastaard (barensteel) van haar vaders familie.

Ik heb de naam van die familie niet gevonden. Een verzoek tot identificatie werd opgenomen in Blazoen 6 (4): 143, 2020.

Volgens Mark de Lannoy (2021) lijkt het wapen op dat van Brouwer, waar dan de balk van goud is.

Blz 54 fol 21v

Gevierendeeld, 1 en 4. Pieck, 2 en 3. in goud een rode leeuw en een blauwe barensteel. De naam Maria Gouwe. Maar volgens Bont komt in Het Geslacht Pieck geen Gouwe voor.

Op het rode vaantje is een zilveren of blauwe gestileerde plant te zien.

De woorden op het rode doek op het tentdak kan ik niet ontcijferen.

Blz 59 fol 24r

In groen een zilveren dwarsbalk.
Helmteken: een antieke vlucht als het schild. Dekkleden: groen en zilver.
De Bont vermeldt de naam van de voerder van dit wapen niet.

In de Wapenbestand van het CBG vinden dit wapen onder de naam van Pieter Adriaensz Deijman. Het is gebaseerd op de Wapenkaart van de wapens en namen van de Heeren Veertigen der stad Leijden

Pieter Adriaensz Deijman
1605-1626
CBG HDATNL004707

Wapenkaart met wapens en namen van de Heeren Veertigen. Rijckhuijsen, 1758. Museum Lakenhal, Leiden.

Dit wapen is identiek aan het wapen van Pieter Adriaensz van der Werff, die zich veelal Pieter Adriaensz noemde. Wellicht heeft Van Rijckhuijsen, de samensteller van de wapenkaart, zo'n 130 jaar later gedacht dat deze laatst genoemde Pieter Adriaensz dezelfde was als Pieter Adriaensz Deijman, en de laatste het wapen Van der Werff gegeven. Pieter Adriaensz Deijman komt in het Archief van Leiden enige malen voor, o.a. als Veertigraad van Leiden 23-8-1605, overl. 10-5-1626.

Bron: CBG; Wapenkaart, behelzende alle de wapens en naamen van de edele groot achtbaare Heeren veertigen der stad Leyden, geschikt naar de rang, waar in dezelve verkoozen zyn zedert den 21. July 1449. tot den 21. July 1758. Bij een verzameld door Gysbert van Ryckhuysen, bode met de bussche derzelve stad, getekend en in 't koper gebracht door Abraham Delfos, blz. 3.

ACZ: misschien zijn in de vroegere jaren van wapenkaart soortgelijke verwisselingen gemaakt.

N.B. Rietstap (blz 533: vert, a fess argent) en het CBG namen het gegeven van Van Rijckhuijsen over.

Wapenbeschrijving Deyman:

Dan blijft de vraag over Wie was deze Van der Werff, die in Elisabeths album een wapen liet tekenen. Een afstammeling van de bekende burgemeester van de stad Leiden.

Blz 72 fol 30v

Weijn Jacobsdr: gevierendeeld, 1 en 4. Bam, 2 en 3. in zilver een zwarte goudgekroonde leeuw,

De Bont geeft twee opties voor de achtergrond van het wapen van Weijn Jacobsdr
Optie 1: met wapen gevierendeeld 1 en 4. Bam, 2 en 3. Van der Horst, dus het wapen Van der Horst is: in zilver een zwarte leeuw. Zij zou dus een Van der Horst zijn.

Optie 2: zij is een dochter van Jacob Cornelis Brouwer genaamd Bam en Agniet Florisdr van Alkemade. Het wapen Van Alkemade is in zilver een goudgekroonde, getongde en genagelde zwarte leeuw (CBG HDATNL000401).

Conclusie: optie 2 is de meest waarschijnlijk: alliantiewapen van de wapens van haar ouders.

Blz 76 fol 32v

Gevierendeeld, 1 en 4. in blauw een zilveren adelaar staande op en rijzende groene grond, 2 en 3. gedwarsbalkt van zes stukken van vair en rood.

Bron: CBG uit Collection des 2266 armoiries – de famille nobles et patriciennes des Pays Bas.

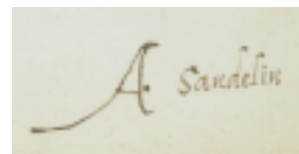
In de CBG-wapencollectie vinden wij een wapen Bas
CBG HDATNLNL001142 gedeeld. I. in blauw een zilveren adelaar, II.
doorsneden: a. in blauw een zilveren arend op een rijzende groene grond,
b. gedwarsbalkt van zes stukken vair en rood.

Blz 84 fol 36v

A. Sandelin 1589

Wapen gedeeld Sandelijn/Deijman.
Agatha Deijman, tr. Arent Sandelijn, oud-
schepen Amsterdam, R.K., verbannen,

Gedeeld, I. in rood drie zilveren gekroonde hanen (Sandelijn), II. in goud een vierspakig rad met zestien tanden en een vierkant doorboord gat in de naaf (CBG - Deijman).

RIENS.SANS.CRAINTE.

Deijman
CBG HDATNL004722

Beschrijving: zie boven.

Blz 92 Fol 40v

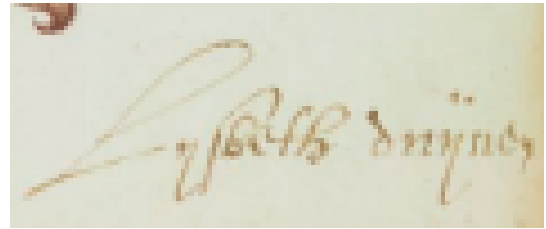

Bam: tegengedwarsbalkt in vier stukken van zwart en goud. Helmteken: een naar rechts gewende kop en hals van een draak tussen vlucht, alles als het schild.
Floris Bam, zv Jacob Cornelisz Brouwer genaamd Bam, (en broer van Weijn Jacobs), tr. Johanna Verhoogh.

blz 100 fol 44v

Lysbeth Duynen, ?dv Jan Duyn Cornelisz., geb. 11 maart 1525 en Hillegond de Vlaming, geb. 1527/1528.

Gevierendeeld, 1 en 4. in zilver een zwarte schuinbalk, 2 en 3. in rood drie zilveren jachthoorns. Het ruitvormig schild omkranst.

Rechtsboven

De Vlaming
CBG HDATNL017867
NP 25 (1949)

Duijn

Wapenkaart Amsterdam

Gedeeld, I. in blauw een gouden duin, II. in zilver een zwarte schuinbalk.

CBG HDATNL005323.

Blz 106 fol 47r

Gevierendeeld, 1 en 4. Buyck, 2 en 3. in goud een in zwart geklede Jacob-pelgrim met staf over rechter schouder en staande of lopende naar rechts op een groene grond. Hartschild: in blauw een gouden adelaar met rode bek en klauwen.

ACZ: een pelgrim waarschijnlijk lopende naar Santiago de Compostella (NW Spanje), om de kathedraal met het veronderstelde graf van Jacobus de Meerdere (Santiago) te bezoeken.

Hartschild: Occo?

Blz 116 fol 57r

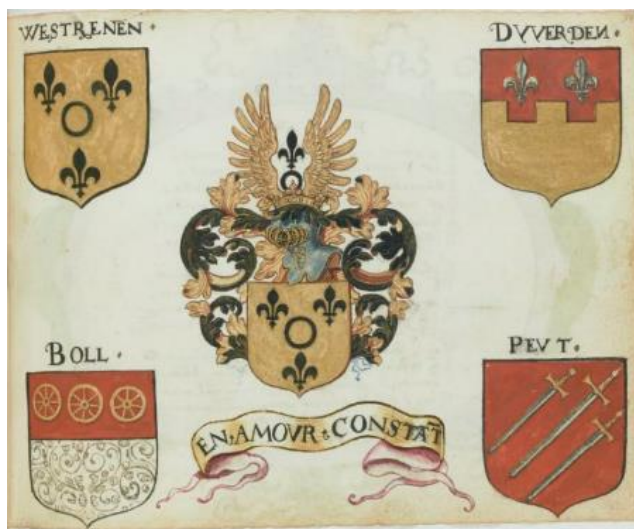

Gevierendeeld, 1 en 4. opnieuw gevierendeeld, a en d. in goud een rood rad (Deijman), b en c. in blauw een gouden griffioen, 2 en 3. doorsneden, A. in goud een uit de snijlijn komende rode leeuw, beladen met een blauwe barensteel met drie hangers, B. effen zwart.

ACZ: n het zilver van de kwartieren 2 en 3 geoxideerd en zwart geworden en dus toch Buijck?
 Gevierendeeld, 1 en 4. Meyster, 2 en 3. in goud een leeuw zonder
 Sijbrant Buyck tr. 2 Ael Jacob Meysterdr Meyster 1,4- in goud een rood molenrad met vier spaken en 16 schoepen.

Blz 119 fol 53r

Van Westrenen: in goud een ring, vergezeld van drie lelies (2-1), alles zwart

Boll: doorsneden, A. in rood drie gouden wielen naast elkaar, B. effen zilver

Van Deuverden: gekanteeld doorsneden, A. in rood twee zilveren lelies naast elkaar, B. effen goud.

Peut/Poeyt: in rood drie zilveren degens met gouden gevesten schuinlinks naast elkaar met de punten omlaag.; de middelste degen groter dan beide andere.

EN AMOVR.CONSTA[N]T = in liefde constant

Kwartierstaat

1. Van Westrenen
2. Van Westrenen
3. van Deuverden

4. Johan van Westrenen (de Oude) (ca 1500-?)
5. Divera Boll (ca 1500-ca 1565), dv Johan Boll en Elisabeth van Hoove
6. Deuverden/Duverden
7. Peut/Poeyt/Peuyt

Op internet heb ik over deze kwartierstaat geen nadere gegevens gevonden.

Johan Westreenen, tr. Divera Boll. Hieruit Margaretha.

Het volgende gegeven kan van belang zijn:

Westrhenen tr. ?

Hieruit:

II.1 Willem van Westreenen, ca 1630-1705, tr. Johanna van Oostrum, ca 1669

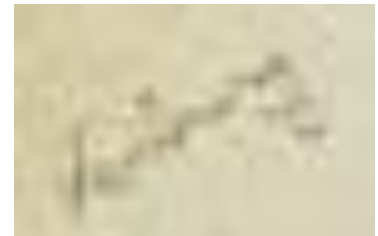
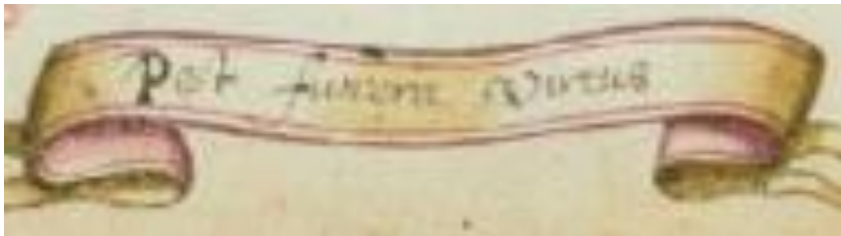
2. Florentine van Westreenen, 1699

Blz 126 fol 56v

In potlood linksonder bijgeschreven: Verburg Van der Burg CBG HDATNL003384
Volgens De Bont: D(irck). Verburch

In goud een gebogen rode schuinbalk. Helmtaken: een antieke vlucht als het schild.
Dekkleeden: rood en goud.

Eerste woord onduidelijk Post furera Virtus

Blz 127 fol 57r

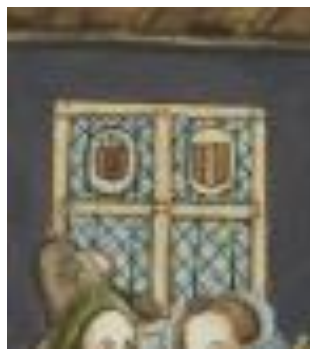

Gezelschap wachtende op Het Laatste Oordeel, door iemand uit de omgeving van Dirck Barentsz (1534/1592).

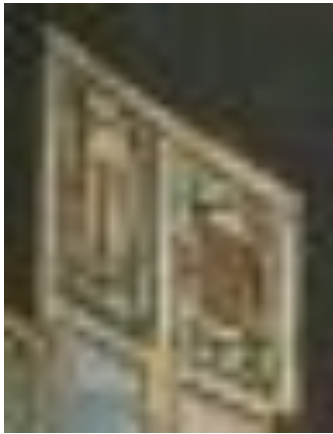
ACZ: op het schilderij is de luitspeler een witte man. In het gebrandschilderde raam een donker gekleurde. Over hem is op internet veel te vinden.

Dirck Verburg
Zie blz 126

Delft
Leiden
Amsterdam
Haarlem

De wapens in het raam links zijn
onduidelijk. Misschien:
links: in goud en rode paal
rechts: in rood

Blz 131 fol 58r

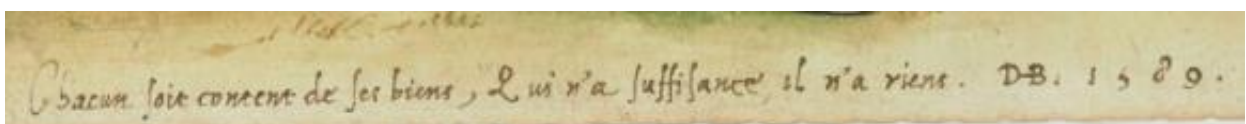

Blyenborch: doorsneden, A. in rood twee
zilveren rozen, B. in zilver uit de snijlijn
komende rode ster.

DH Blyenborch/A. Blyenborch 1589

Chacun foie content de se biens, Lui n'a
suffisance il n'a riens D.B 1589.

G. .Ls. VE. Zal een acroniem zijn
Op fol 60v vinden we J. Blyenborcj 20 1
1592

Blz 139 fol 62r

Lijkt op het wapen Cleyburgh

In blauw drie gouden krabben Helmteken: op een blauw en gouden wrong een antieke blauw vlucht. Dekkleden: goud en blauw. ACZ: misschien een gouden krab tussen de vleugels.

Amour sans fraude

Blz 147 fol 65r

Meyster

Blz 152 fol 57v

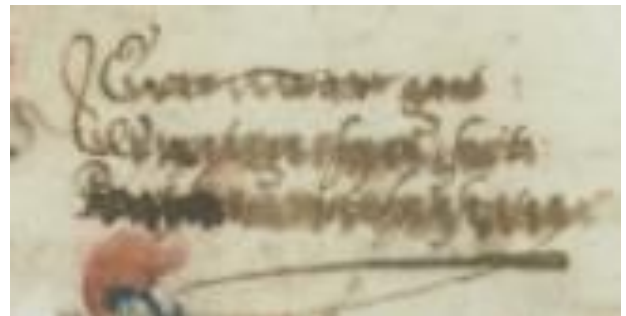
Onbekend: gevierendeeld, 1 en 4. in zilver in het hart een blauwe ster, vergezeld van zes rode lelies (3-2-1), 2 en 3. in zilver drie rode zuilen. Hartschild: gedeeld, I. in zilver een vogel op een kruis of op een roest, alles zwart, II. in zilver een lage zwarte keper. Helmteken: uit een gouden kroon komende twee naar rechtsgewende roodgesnavelde zilveren ganzenkoppen met hals Dekkleden: rood en zilver. Spreuk: LABOR GLORIA GENITOR = werk-heerlijkheid-vader

Blz 168 fol 75v

Gevierendeeld, 1 en 4. Bam, 2 en 3. Buyck. Schildhoudster: een groengeklede vrouw.

Blz 171 77r

Doorgehaald

Wapen Buyck

Blz 196 fol 80v

Balieghen Gheenen, gevierendeeld, 1 en 4. in zwart een zilveren kop en hals van een roodgesnavelde gans, vergezeld van drie zilveren takkenbossen, elk samengebonden met een gouden binder (koord), 2 en 3. Buyck. Schildhoudster wellicht Balieghen Gheenen.

Ecartica Univ. Amsterdam

Balichje Geenen dv Geen Simons Peereboom en Ael(tje) Buyck, tr. April 1609 Rem Anthonisz. Fonteyn

Hieruit trek ik de voorlopige conclusie dat het wapen Peereboom als kwartieren 1 en 4 is.

Blz 199 fol 90r

Blyenborch: doorsneden, A. in rood twee zilveren rozen, B. in zilver uit de snijlijn komende rode ster. Helmteken: een roos van het schild tussen een rode en zilveren vlucht. Dekkleden: rood en zilver.

MVSA NOSTRA AMOR

blz 224 fol 102v

Geerhard Sandeleijn, trouwt volgens De Bont Mary Buyck, alias Jacoba Bam. Zij was een dochter van Wessel Cornelisz Bam en Mary Joostendr Buyck. Na de dood van haar moeder gebruikte Jacoba Bam haar moeders naam. Jacoba, dv. Marritje Buyck ov. 1573, dv burgemeester Joost Buyck, tr. Wessel Cornelisz. Bam.

Sandeleijn

In rood drie zilveren hanen, goud gekamd, gesnaveld, geleld en gepoot. Helmteken: op een rood en zilveren wrong een haan van het schild. Dekkleden: rood en zilver.

blz 229 fol 105r

Gevierendeeld, 1 en 4. in goud een rood rad (Meyster), 2 en 3. in blauw een gouden vuurspuwende griffioen. Hartschild: in zilver een onduidelijke figuur. Helmteken: op een rood en gouden wrong een rad vastgehouden door een uitkomende griffioen, alles volgens het schild. Dekkleden: goud en rood. Onduidelijk hartschild. Amour et foij / Meijster II:

Misschien als Meyster CBG HDATNL011836: in zilver boven een
zwijskop en beneden een schuinkruis, alles zwart.

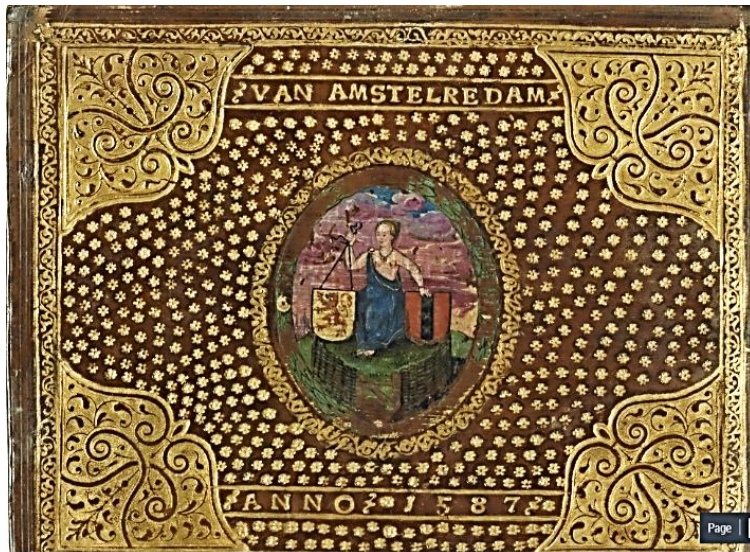
Amour et foij / Meyster II :
Blz 232 fol 106v

A.F. B[am]

Wapenschild: Bam, Helmtteken: een
omgewende uitkomende adelaar als het
schild. Dekkleden: goud en zwart.

Blz 268 plat inf.

Een Hollandse Tuin met de wapens van Holland en Amsterdam, en de tekst VAN AMSTELREDAM

ANNO 1587

(bewerkt)

links: Holland: in goud een rode leeuw.
Rechts: Amsterdam: in rood een zwarte paal,
beladen met drie zilveren schuinkruisen.

(bewerkt?)

B.J.M. 1902. Genealogische en biografische mededeelingen over de voorouders van Joost Sijbrandtsz, ridder. De Navorscher 198-116. Buycken, Elisabeth Sijbrantsz: Aalbum Amicorum.

Copie van internet

ACZ: de bladzijden zijn een niet helemaal verticaal.

Blz 108

BUYCKEN, Elisabeth Sijbrantsdr., van blz. 53.

Geboren
Overleden
Huw

Van haar weten wij niets anders mede te deelen, dan dat zij te Leiden in 1587 een Album amicorum aanlegde, waarvan ik in 1882 een kort afschrift gemaakt heb, dat ik uitgaf in *De Navorscher*¹⁾. Ik meen dat het hier de plaats is om hetgeen ik destijds copieerde en aanvulde, te herdrukken en op sommige plaatsen verbeterd uit te geven.

HET ALBUM AMICORUM VAN ELISABETH BUYCK.

De *alba amicorum*, welke ons uit de 16^e 17^e en 18^e eeuw zijn nagelaten, zijn onbetwistbaar uitstekende hulpbronnen voor de beoefenaars en navorschers der geschiedenis van vervlogene eeuwen. Zij bevatten namen van magistrale en andere familien, en leeren ons, door hunne inschriften, personen en zeden kennen uit dien tijd. Ook voor de heraldiek en geslachtsrekenkunde zijn deze vrienden-albums van onberekenbaar nut.

Onder de belangrijkste en fraaiste albums, welke ik zoo hier en daar in bibliotheken, op veilingen enz. gezien heb, kan aan dat van *Elisabeth Buyck* zeker wel eene eereplaats gegeven worden. In 1882 was het nog in handen van een onzer eerste en beste antiquaren, die zoo welwillend was het ter inzage te geven. Later is het zoek geraakt en men weet niet, waar het gebleven is. Gelukkig heb ik destijds een kort afschrift er van gemaakt. Had ik evenwel vooruit geweten, welk treurig lot dit belangrijk amsterdamsch document was beschoren, voorzeker, ik had het in zijn geheel overgeschreven en laten nateekenen. Hetgeen ik copieerde, is trouwens nog belangrijk genoeg om het hier mede te deelen.

1) 1894. III. 649—657.

Album amicorum

Elisabeth Buyck

Het album was in bruin leder gebonden, met rijk in goud gestempelde ornamenten. Op de voorzijde stond in een lauwerkrans het wapen van *Buyck*, zijnde: doorsneden van zilver en rood, met een leeuw van het eene in het andere. Op de achterzijde de hollandsche Maagd in den hollandschen tuin gezeten, en de wapens van Holland en van Amsterdam. Boven en onder de Maagd en de wapens:

AINSY DIEU PLAIST.
ELISABETH BUYCKEN.
VAN AMSTELREDAMME.
ANNO * 1587

Elisabeth Buyck was de dochter van *Sybrant*, die met zijn vader *Joost Buyck*, den welbekenden Amsterdamschen burgemeester, in 1578 de stad werd uitgezet, en van *Grietje Gerbrands Benning*. Haar broeder *Gerbrandt* was de over-grootvader van *Cornelia Elisabeth Buyck*, ob. 9 Juli 1744, en gehuwd met *Adriaan van Adrichem van Dorp*, broeder van *Johanna Maria v. Adrichem*, die tot man had *Jan Cavellier*, wier nazaten, de jonkheeren *Van Sasse van Ijssell*, in deze eeuw de eigenaars waren van genoemd album.

Elisabeth schreef in haar album verscheidene gedichtjes, welke zij onderteekende nu eens met *Gheluck voor Gunst*, dan weder met *Niet voor zeldoen*.

Op bladzijde 8 zette *Nicolaas Buyck* zijne handteekening met de spreuk *Si curie si juste*. Hij schreef o.m.:

*J'espère en Dieu et en Madame
L'un(e) pour corps et l'autre pour l'âme.*

Hij was de broeder van *Elisabeth*, student te Leiden in 1611 en is overleden te Amsterdam, alwaar hij in 1633 in de Nieuwe Kerk begraven werd.

Op blz. 10 schreef *Catryn van der Borch*: *Amour et Foy 1589*, waaronder haar wapen: een zilver veld met kruisvormige stukjes zwart bont «hermelijnstaartjes» (*mouchetures d'hermine*), waarop drie

album

Elisabeth
Buyck

figuren in rood, geplaatst 2 en 1, waarvan de afbeelding bij Rietstap niet voorkomt, doch welke veel gelijken op paddenstoelen.

Op blz. 11. Een aardige teekening in kleuren en goud. *Paris* schaakt *Helena*. Rechts op een achtergrond de stad Amsterdam en het Y (?). Op een der schepen: A² W⁹₁₂₂₉, en op een der vlaggen: het wapen van *Buyck*. De beteekenis der zoo juist genoemde letters heb ik niet kunnen ontcijferen. Zij komen later nog eens voor, vergezeld van een wapen.

Op blz. 12. *Hero* en *Leander*. Hij springt naakt in zee; zijne kleederen liggen op de kust. Deze teekening is gemerkt (15)87.

Blz. 13. Eene dame in 16de-eeuwsch kostuum houdt het wapen van *Bam*: tegengedwardsbalkt in vier stukken van zwart en goud; daar- onder: RIEN SANS PAINE.

Volgt op blz. 14 en verso een gedicht, waarvan het laatste couplet luidt:

Prisco op u myne hope staet, eerlyck wilt my tractoeren,
Troost myn, o mondelyc delicaet, schoon lief 't is myn begeeren.
Op u alleen staet sie en lyff, niemant en weet wat ick bedryff.
Eenparlyck suchten en beven, eylase myn hurt
Lydt grooten smart,
Als anderen in vreuchten leeven.

Op blz. 16. Eene fransch gedicht van *C. Duyn*.

Op blz. 16 v°. Een dame met het wapen van *Pieck*: in zilver een rood kruis, met de spreuk *Honneur pour Bien*. Het monogram van den teekenaar is I. K. Q. of O (dooreengeslingerd). Onder de teekening het wapen van *Beatrix Pieck*, zijnde: gevierendeeld: 1 en 4 *Pieck*; 2 en 3 de *Coninck*. *Beatrix* was de dochter van *Saris (Alexander) de Coninck* en *Anna Occo*. Zie mijn werk: *Het Geslacht Occo en het Hofje van Barmhartigheid*, blz. 29. Zij was gehuwd met *Walraven Pieck*, heer van *Wolfswaard*, die als wapen voerde: in zilver drie roode kronen. Op blz. 17 en v°, schreef zij een fransch versje met de onderteekening *Beatrix Pieck, 10 novembris*,

Fol 11 Pais
Vlaggen o.a.
Buyck

Fol 12 Leander
naakt

Fol 13 Bam

Fol 16v Pieck

Op blz. 18 v°. een mannelijk en vrouwelijk schild: in groen een barensteel van goud, en een zilveren faas, waarin drie klaverblaren van groen. Het vrouwelijke: gevierendeeld: 1 en 4 dat van den man zonder barensteel, 2 en 3 in zilver een dubbele adelaar van ....? Wie voerden deze wapens?

18v alliantie

Op blz. 21 v°. een vrouwelijk schild: gevierendeeld 1 en 4 *Pieck*, 2 en 3 in goud een staande leeuw van rood met barensteel van blauw. Onder het wapen staat *Maria Gouwe*. In het *Geslacht Pieck* in de Heraldische Bibliotheek, blz. 188. komt geen *Gouwe* voor gehuwd met *Pieck*.

21v Pieck

Op blz. 24 schreef *J. Boelens* VIRESKIT VULNERE VIRTUS. Meer dan waarschijnlijk hebben wij hier te doen met Joost, den kleinzoon van Pieter Boelens en van Cornelia Buyck.

24v Paris

Blz. 24 v° geeft te zien het oordeel van *Paris*. Hij is geheel naakt, maar met gekapt haar en krullend snorretje.

Op blz. 30 teekent *Weyn Jacobsdr* haar naam, waaronder haar wapen, gevierendeeld: 1 en 4 *Bam*, 2 en 3 *van der Horst*. Zij was de dochter van *Jacob Cornelisz Brouwer* genaamd *Bam* en van *Aguiet Florisdr van Alkemade*. Zie mijn *Cornelis Jacobsz Brouwer gen^d Bam* in het *Amsterdamsche Jaarboekje* van 1890, en in *De Navorscher*, XLI, blz. 440. Zij was gehuwd met .... *van der Horst*, die tot wapen voerde: in zilver een zwarte leeuw. Op een wapenbord in het *Hofje van Barnhartigheid (Occo-Gilles)* was het wapen van *van der Horst*: in rood een gouden leeuw.

30 Bam +
Alkemade

Op blz. 32 ontmoet men het wapen en de handteekening van *D^s Bas*. Tot mijn spijt heb ik van het wapen geen copie genomen, zoodat ik niet weet, met wien of met wie wij hier te doen hebben. Onder het wapen schreef genoemde *Bas*:

Fol 32 wapen niet
getekend
Zie hieronder Bas

*Lief dencht om myn als ick om dyn,
Wye sullen noch by een ander syn.*

Blz. 36 v° laat ons zien een vrouwelijk gedeeld schild, waaronder *A. Sandelijn* 1589. Het wapen is half *Sandelijn*, half *Deijmans*, zijnde

in rood drie zilveren gekroonde hanen, en in goud een rood rad. Kan iemand mij ook zeggen of *A. Sandelijn* tot man had... *Deijmans*? Ik vond in het *Alg. Ned. Familieblad* 1^e jaargang, n° 38, dat *Arent Sandelijn*, de oud-schepen van Amsterdam, die in 1578 de stad is uitgezet, doophorg was in 1523 van *Reijnier Moons*, wiens vader tot eerste vrouw had *Agatha Deijman*. *Sandelijn* was waarschijnlijk gehuwd met *N. Deijman* en de bovengenoemde *A. Sandelijn* zoude dan een dochter uit dat huwelijk kunnen zijn.

Op blz. 38 v° leest men:

Maria Meyster.

Mechtelt Bor van Amerongen.

Jozya Meyster.

De familie *Meyster* was aan Buyck verwant door *Sybrant Buyck*, die tot tweede vrouw had *Ael Jacob Meysterdr. Mechtelt Bor van Amerongen* was een Utrechtsche schoone.

De eigenares van het album *Elysabeth Buyck* dichtte op blz. 39 v°.

L'amour de l'homme ce n'est que vent

Fol est femme qui l'attent. E. B.

Waarschijnlijk schreef zij deze regelen in een bui van kwaadheid over bedrogen liefde. Zij stelde zich later niet meer bloot aan *l'amour de l'homme* en stierf maagd.

Op blz. 43 vindt men het wapen van *Bam*: tegengedwardsbalkt in vier stukken van zwart en goud, waaronder $\frac{\text{B}}{1601} = F(\text{loris}) \text{ Bam}$. Hij was de zoon van *Jacob Cornelisz Brouwer* genaamd *Bam* en de broeder van *Weijn Jacobs*, hiervoor genoemd. Hij was gehuwd met *Johanna Verhoogh*.

Blz. 44 laat ons zien een vrouwelijk schild: gevierendeeld: 1 en 4 in zilver een band van zwart; 2 en 3 in rood drie zilveren jachthoorns. Zijnde 1^e en 4^e kwartier *Duynen*; 2^e en 3^e *de Vlaming*. Onder het schild is geschreven *Lysbeth Duynen*. Zij was waarschijnlijk een dochter van *Jan Duyn Cornelisz*, geb. 12 maart 1525 en van *Hillegond de Vlaming*, geb. 1527 of 28.

Sandelijn

Deijman

Meyster

Bam

Brouwer

Duynen

De Vlaming

Op blz. 47. Eene teekening: *D. warachtich conterfeytsel der Musen na d'Antyck medaliën*. Het monogram van den teekenaar is I. K. Q. of O. (dooreengeslingerd).

Op hetzelfde blad een mannelijk schild, gevierendeeld: 1 en 4 *Buyck*, 2 en 3 in goud een S. Jacob-pelgrim (wapen van ?). Hartschild *Occo*: in blauw een gouden adelaar met rooden bek en klauwen, met uitgebreide vleugels. Onder het wapen: VIVE UT VIVAS. Waarschijnlijk is de eigenaar van dit wapen *Claes Buyck*, zoon van Burgemeester *Joost Buyck* en *Ballichje Occo*, kerkmeester der Oude Kerk van 1566—1578, begraven 10 Decb. 1595, gehuwd 1559 met *Alida Claes Pelgroms*. In genoemd wapen vinden wij terug: *Buyck*, *Occo*, en? In *Rietstap's Wapenboek* voert de familie *Pelgroms* geen S. Jacob-pelgrim.

Blz. 47 v° geeft te lezen: *En Dieu Croyes * Au Roy fideles*.

Blz. 53: de 5 kwartieren van *Westreenen*, aldus geplaatst en genoemd:

<i>Westreenen</i>	<i>Diverden</i>
<i>Bol</i>	<i>Peut</i>

Het geslacht *Westreenen* voerde tot wapen, volgens het album-Buyck: in goud een ring van zwart, vergezeld van drie lelien van zwart, 2 en 1. *Diverden* lees *Deuverden*: doorsneden: 1 in rood twee zilveren leliën, 2 geheel goud. *Bol* lees *Boll*: doorsneden: 1 in rood drie wielen van goud, 2 geornamenteerd zilver. *Peut* lees *Poeuyt*: in rood drie zilveren degens of sabels, geplaatst boven elkander in schuinsche richting. Alle deze geslachten behoorden in de provincie Utrecht te huis.

Blz. 54: Een landschap met vogels en een man in gesprek.

Blz. 56 v°: Wapen van *Dirck) Verburch*: in geornamenteerd goud een band van rood. Onder het wapen de spreuk *Post Funera Virtus*, en *D. Verburch*. In *De Navorscher* XXIV blz. 184 komt het geslacht *de Coninck* voor. Wij lezen daar op blz. 186 *Anna Occo ex Verburg* zuster van *Dirck*. Indien *Dirck Verburch* van dit album de broeder is van *Anna* — hetgeen ik ten zeerste betwijfel, daar ik het nergens

47

Jacob

53 West-
reenen

Poeuyt

Verburch

vermeld vond en hij in mijn *Geslacht Occo* dus niet voorkomt, — dan voerden zij beiden een verschillend wapen.

Op blz. 57. Eene allerliefste teekening met goud en kleuren geheel naar *Dirk Barentsen* gevolgd. Boven een deur het wapen van den zoo juist genoemden *D. Verburch* en 1589. In de ramen de wapens van Gouda, Amsterdam en Leiden. De groepeerling der personen is ook naar dien schilder genomen. De man met de gitaar is in een moor veranderd; in plaats van de vrouw met den schotel met vruchten, staat links een tweede man met gitaar. De kleederdrachten zijn veranderd. Alle personen schijnen naar het leven geteekend. Aan den zolder hangt een kroon. Rechts een deur, waardoor een man met een kan in de hand binnenkomt. Het gevecht in «Het Laatste Oordeel» ontbreekt. Door een der ramen op den achtergrond kijkt een man naar binnen, op den voorgrond een hond.

Op blz. 60 vindt men den naam *J. Blyenborch 1592*.

Op blz. 62 het volgend wapen: in blauw drie gouden kreeften. Onder het wapen *J. Spaen*. Volgens Rietstap voert het geldersche geslacht *Spaen* een geheel ander wapen.

Blz. 65: de handteekening van *S. Walraven*. *Mr. Simon Walraven* van Alkmaar was in 1609 gehuwd met *Petronella Geenen*, dochter van *Geen Symonsz.*, *Peereboom* en *Ael Buyck*. Na den dood zijner vrouw werd hij priester en gaf hij uit *Spieghel der Wederdoopers*.

Op blz. 67: Het wapen van *Deyman*: in goud een rad van rood. Verder een teekening: *Pyramus* en *Thisbé* met «manneken-pis»! Daar het «manneke» van Brussel eerst in 1619 door *Duquesnoy* is opgericht, zoo zien wij in het album-Buyck reeds eene voorafbeelding van de bekende Brusselsche fontein.

Blz. 67 v° het wapen van? Gevierendeeld: 1 en 4 in zilver een ster van blauw, vergezeld van vijf gouden leliën; 2 en 3 in zilver drie gouden zuilen, geplaatst 2 en 1. Hartschild: wapen van echtgenooten: in zilver een vogel op een kruk; in zilver een keper. Onder het wapen het monogram A° W9.

57

Barentsen =
Dirck
Barentsz
(1534/1592)

donker
gekleurde
man

gouden
kreeften
of
krabben

Walraven

Peereboom

Wapenvoer-
der A. W.

Blz. 72 de handteekening van *G. de Claerout*, 1 may 1591.
Op blz. 74 schreef *J. Buyck*:

J'attens mon heur.
Voor Cupidoos schieten elser
Compt daermenich in lyden swaer.
Daerom syt wys en bedenckt u well
Eer ghy u begheeft onder syn bevell.

Op blz. 75 een vrouwelijk schild: gevierendeeld: 1 en 4 *Bam*, 2 en 3 *Buyck*. *Marritje Buyck*, dochter van Burgemeester *Joost Buyck* was gehuwd met *Wessel Cornelisz. Bam*. Bovengenoemd wapen zal waarschijnlijk zijn van haar dochter *Jacoba*, later genoemd *Maria*, daar de moeder reeds in 1573 overleden was.

Op blz. 79 de handteekening van *S(ybrant?) Buyck*, en op blz. 80 die van *E. Mente* 1590. Laatstgenoemde is mij geheel onbekend.

Blz. 90 geeft te lezen:

A. Blyenborch.
H. Blyenborch.

Vlak daaronder een vrouwelijk schild: gedeeld: 1 in rood twee zilveren rozen; 2 in zilver een gedeelte van een ster van rood. Onder dat schild:

DH. Blyenborch. 1589
A. Blyenborch.

De familie *Blyenborch* was in Amsterdam vertegenwoordigd door *Magdalena*, gehuwd met *Claes Holland*, en door een andere *Magdalena*, gehuwd met *Hugo Ruysch*.

Blz. 98 de handteekening van *N. Verburch*. Hij of zij was waarschijnlijk een familielid van den hierboven genoemden *Dirck Verburch*.

Balighen Gheenen zette op blz. 99 haar handteekening en wapen: gevierendeeld: 1 en 4: in zwart een eend van zilver, vergezeld van drie houtbossen in zilver, geplaatst 2 en 1; 2^e en 3^e Kwartier *Buyck*. *Balichje Geenen* was de dochter van *Geen Symonisz. Peereboom* en van *Ael Buyck*. Daar zij eerst April 1609 huwde met *Rem Antonisz. Fonteyn*, zoo is waarschijnlijk genoemd wapen dat van hare ouders.

Claerout

Bam/Buyck

S. Buyck

Blyenborch

Verburch

Op blz. 101 zet *Jacobus de Nes* de volgende letters met de verklaring:

EE   AS AS
E   ut   AS   = VIVE ut VIVAS 1)

Deze spreuk vindt men ook op blz. 47 van dit album.

Blz. 103 het wapen van *Sandelyn*: in rood drie zilveren gekroonde hanen, waaronder *Geerhart Sandelyn*. Hij was gehuwd met *Mary Buyck*, alias *Jacoba Bam*, dochter van *Wessel Cornelisz. Bam* en *Mary Joostendr. Buyck*.

Op blz. 104 teekenen *Anna* en *Agatha Sandelyn* hare namen. *Anna*, dochter van *Mr. Arnout*, huwde *Dirc van Alkemade*, zoon van *Kerstant* en *Anna van der Goes*.

Op blz. 108 v° vindt men de herhaling van blz. 43.

Blz. 110 de handteekening van *G. Tuning*.

Op blz. 114 een vrouwelijk schild: gevierendeeld: 1 en 4 Meyster; 2 en 3 gedeeld: in goud een leeuw zonder achterpooten van rood met blauwen barensteel; 2 geheel zwart.

Op de laatste bladzijde:

Si ma maitresse
Veult être diablesse,
Et bannie en enfer,
Du bon coeur veulx être Lucifer.

De schrijver moet wel erg verliefd zijn geweest om ter wille van zijne «maitresse» ter helle te willen varen!

Elisabeth Buyck begreep dan ook, dat dit zuchten ijdel gesnap was. Zij schreef vlak daaronder:

Als den vogelaer het vogelken
Vry liet vliegen,
Fluyt hy seer soet om het
Vogelken te bedriegen!

Elisabeth Buycken.

1) Deze rebus is denkelijk, zoo te lezen: Vijf E ut vijf A's.

De Nes

Sandelyn

Alkemade

Tuning
Meyster

Elisabeth
Buyck